

TURUN HALLINTO-OIKEUS

Asia Lausunto asiassa dnro 92/03.04.04.04.10/2025

Muutoksenhaunalainen päätös

Paimion kaupunginvaltuusto, 18.12.2024, 81

Lausunnon antaja

Paimion kaupunginhallitus (jäljempänä myös ”*vastaaja*”)

Lausunnon antajan asiamies ja prosessiosoite

Vesa Thureson, asianajaja, varatuomari

Asianajotoimisto Thureson Oy

Vistantie 6 A 6, 21530 Paimio

Puh. 02 4734 250

vesa@thureson.fi

Valittaja

Antti Kuusela (jäljempänä myös ”*valittaja*”)

Lausunto

Paimion kaupunginhallitus vastustaa valittajan muutosvaatimusta ja vaatii, että Turun hallinto-oikeus hylkää valituksen kokonaisuudessaan.

Paimion kaupunginhallitus vaatii, että muutoksenhakija veloitetaan korvaan vastaajan oikeudenkäyntikulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua hallinto-oikeuden päätöksen antamispäivästä lukien.

Lausunnon perustelut

Kaupunginjohtajan valinnassa on menetelty täysin oikein, ja kaupunginjohtajan valintaa koskeva asia tulee jättää Paimion kaupunginvaltuuston 18.12.2024 antaman päätöksen varaan.

Kaupunginjohtajan valinta on suoritettu kokonaisuudessaan oikein. Kaikki kaupunginjohtajan valintaan vaikuttava tieto hakijoista on ollut kaikkien valtuutettujen saatavilla ennen valintapäätöksen tekemistä, ja ehdokkaiden kannatuspuheenvuorojen sisältö on ollut täysin totuudenmukainen. Kaupunginjohtajan valinnan perusteluissa ei ole mainittu ikää tai sukupuolta päätöspäätöksenä, eivätkä ne ole olleet päätöksen perusteena. Kaupunginjohtajan valinnasta tehty muutoksenhaun kohteena oleva päätös on oikea, eikä sitä tule muuttaa.

Asian tausta

Paimion kaupunginvaltuusto on 18.9.2024 § 41 julistanut Paimion kaupunginjohtajan viran haettavaksi ja päättänyt viran kelpoisuusehdoiksi seuraavaa: Ylempi korkeakoulututkinto, riittävä perehtyneisyys kunnallishallinnosta ja johtamiskokemus. Samassa kokouksessa kaupunginvaltuusto on valtuuttanut kaupunginhallituksen hoitamaan viran täyttöprosessin sekä oikeuttanut valmistelutyöryhmän käyttämään valintaprosessissa asiantuntijapalveluita harkintansa mukaan. Kaupunginhallitus on 2.10.2024 § 239 nimennyt asiassa valmistelutyöryhmän.

Kaupunginjohtajan viran haku-aika on ollut 9.10. – 4.11.2024. Kaupunginjohtajan virkaan saapui määräaikaan mennessä 17 hakemusta. Lisäksi tehtävään hakuajan jälkeen antoi suostumuksensa Nina-Mari Turpela. Kahdeksan hakijaa ei täyttänyt viran kelpoisuusehtoja.

Valmistelutyöryhmä päätti 8.11.2024 kokouksessa kutsua haastatteluun kahdeksan hakijaa, jotka täyttivät viran kelpoisuusehdot. Hakijoiden haastattelujen 15.11.2024 ja 18.11.2024 jälkeen valmistelutyöryhmä päätti 25.11.2024 kokouksessaan henkilö- ja soveltuvuusarviointiin kutsuttavat hakijat ennakkotehtävän ja haastattelumenestyksen perusteella.

Valintaprosessin kulku ja tiedotustavat on määritelty ennalta valtuustoryhmien kanssa sovitulla tavalla. Valintaprosessissa on menetelty jäljempänä lausunnossa esitetyllä, ennalta määritellyllä tavalla.

Kaupunginjohtajan valintaa on käsitelty valmistelutyöryhmän kokousten lisäksi valtuustoryhmien puheenjohtajien kokouksissa. Soveltuvuusarviointiin edenneet ehdokkaat ovat lisäksi esittäytyneet kaupunginhallituksen kokouksessa 4.12.2024.

Valmistelutyöryhmä on käyttänyt valinnassa asiantuntija-apuna rekrytointikonsulttia, joka on tehnyt myös henkilö- ja soveltuvuusarviointit. Arviointien tulokset on esitelty valmistelutyöryhmälle 5.12.2024 kokouksessa ja valmistelutyöryhmä on kokoontunut käsittelemään esitystä kaupunginhallitukselle. Valmistelutyöryhmän esitys kaupunginhallitukselle on annettu kaupunginhallituksen kokouksessa.

Paimion kaupunginhallitus on käsitellyt esityksensä kaupunginvaltuustolle. Kaupunginvaltuusto on käsitellyt esityksen 18.12.2024 pidetyssä valtuuston kokouksessa. Paimion kaupunginvaltuusto on valinnut kaupunginjohtajan virkaan Nina-Mari Turpelan.

Valittajan vaatimukset ja vaatimusten perustelut

Valittaja on valituksessaan vaatinut, että Paimion kaupunginvaltuuston päätös tulee kumota.

Valittaja on perustellut vaatimustaan sillä, että Paimion kaupunginvaltuuston kaikilla jäsenillä ei ole ollut asiaa valtuustossa käsiteltäessä riittävää tietoa kaupunginhallituksen päätösesityksen valmistelussa olleesta materiaalista. Valittaja on esittänyt, että myöskään kaikilla kaupunginhallituksen jäsenillä ei olisi ollut materiaalia käytettävissään. Valittajan mukaan kaupunginvaltuuston pöytäkirjaotteesta ei käy ilmi, että valtuutetuilla olisi ollut mahdollisuus tutustua esimerkiksi konsultin tekemien henkilö- ja soveltuvuusarviointien tuloksiin tai niiden yhteenvedoihin. Nämä valittajan valituksen perustelut eivät pidä paikkansa, koska kaikki kaupunginjohtajan valintaan vaikuttava tieto hakijoista on ollut kaikkien hallituksen jäsenten ja valtuutettujen saatavilla ennen valintapäätöksen tekemistä.

Valittaja on katsonut, että kaupunginhallituksen puheenjohtaja on puheenvuorossaan viitannut suoritettuihin henkilöarviointeihin ja kertonut tietoja, jotka eivät ole pitäneet paikkansa. Valittajan mukaan kaupunginhallituksen puheenjohtaja on kertonut konsultin suositelleen Nina-Mari Turpelaa kaupunginjohtajaksi, vaikka valittajan tietojen mukaan konsultti on esittänyt kaupunginjohtajaksi ilman varauksia sekä Turpelaa että valittajaa ja varauksin kolmatta ehdokasta. Valittajan valituksen perustelut eivät pidä paikkansa, sillä kaupunginhallituksen puheenjohtajan kannatuspuheenvuoron sisältö on ollut jäljempänä mainituin perusteiden täysin totuudenmukainen.

Valittaja on yhä perustellut vaatimustaan sillä, että puheenjohtajan puheenvuoron voi katsoa vaikuttaneen kaupunginjohtajan valintaa koskevan vaalin lopputulokseen, sillä valittajan mukaan useimmilla valtuutetuilla ei ole ollut muuta tietoa/olennaista tietoa, jonka perusteella he olisivat voineet tehdä olennaisiin seikkoihin perustuvan päätöksen kaupunginjohtajan viran täyttämiseksi. Nämä valittajan valituksen perustelut eivät pidä paikkansa, sillä kaikki kaupunginjohtajan valintaan vaikuttava tieto hakijoista on ollut kaikkien valtuutettujen saatavilla ennen valintapäätöksen tekemistä.

Valittaja on lisäksi perustellut vaatimustaan sillä, että valittajan mukaan valtuuston kokouksessa ennen suoritettua vaalia pidettiin puheenvuoro, jossa suoraan esitettiin kanta, että virkaan valittavan tulisi olla nainen, jolla olisi vielä paljon työvuosia jäljellä. Valittaja on valituksessaan katsonut puheenvuoron sanoman olleen se, ettei virkaan tulisi puhujan kannattaman hakijan sijaan valita häntä iäkkäämpää miestä, eli valittajaa. Valittaja on valituksensa perusteluissa vedonnut viranhaltijalain 12 §:n yhdenvertaisuuslain ja tasa-arvolain syrjintäkieltoihin, joiden mukaan virkavaalissa ei siten saa esiintyä ikään tai sukupuoleen kohdistuvaa syrjintää, vaan valinnan tulee perustua hakijoiden ansioihin. Nämä valittajan valituksen perustelut eivät pidä paikkansa, koska puheenvuoron ei voida katsoa olleen syrjintäkieltojen vastainen jäljempänä mainituin perustein.

Paimion kaupunginhallitus kiistää valittajan valituksen perusteena olevat kaikki edellä mainitut seikat jäljempänä lausunnossa mainituilla perusteilla.

Asian oikeudellinen arviointi

Paimion kaupunginhallitus on 2.10.2024 nimennyt uuden kaupunginjohtajan valintaprosessia varten valmistelutyöryhmän. Valmistelutyöryhmä on käyttänyt valinnassa asiantuntija-apuna rekrytointikonsulttia, joka on tehnyt henkilö- ja soveltuvuusarvioinnit. Soveltuvuusarvioinnin tulokset on jaettu paperiversiona valmistelutyöryhmälle ja konsultti on esitellyt tulokset. Tämän jälkeen arvioinnit on esitelty valtuustoryhmien puheenjohtajille valmisteluryhmän toimesta kaupunginhallituksen puheenjohtajan johdolla. Soveltuvuusarvioinnin tulokset on käsitelty ja esitetty tyhjentävästi, ja valtuustoryhmien puheenjohtajilla on ollut mahdollisuus dokumentoida tulokset itselleen.

Valtuustoryhmien puheenjohtajien tehtävänä on ollut käydä tulokset läpi ryhmiensä kanssa prosessissa sovitun mukaisesti. Prosessin lähtökohtana on ollut, että ryhmäpuheenjohtajat välittävät tiedon valtuutetuille. Tämän lisäksi valtuutetuilla on ollut oikeus käyttää kyselyoikeuttaan.

Valtuutetuilla on tiedonsaantioikeutensa lisäksi myös velvollisuus hankkia tietoa päätöksensä tueksi. Valtuutetuilla on ollut mahdollisuus saada kaikki kaupunginjohtajan valintaan vaikuttavat tiedot hakijoista ja soveltuvuusarvioinneista ennen valintaa. Näin ollen kaikki kaupunginjohtajan valintaan vaikuttava tieto hakijoista on ollut kaikkien valtuutettujen saatavilla ennen valintapäätöksen tekemistä.

Soveltuvuusarvioinnin tulosten esittely on sisältänyt myös viiden eri johtamiskategorian tulokset, joita on arvioitu asteikolla 1–7. Kaupunginjohtajan tehtävässä johtaminen on tehtävässä menestymisen kannalta keskeinen ominaisuus. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja on esitellyt valtuustoryhmien puheenjohtajille soveltuvuusarviointien tulokset sisältäen johtamiskategoria-arviointien pisteytykset.

Soveltuvuusarviointi on pitänyt sisällään yhteenvedona myös konsulttiyhtiön suosituksen kullekin ehdokkaalle seuraavin termein: "Suositellaan tehtävään" tai "Suositellaan varauksin". Asia on käyty kunkin ehdokkaan kohdalla läpi, ja kaikki ovat olleet tietoisia ehdokkaita koskevista suosituksista. Konsultti on voinut suositella useampaa henkilöä, vaikka henkilöillä olisi eri vahvuuksia pisteytyksissä.

Soveltuvuusarviointien lisäksi valmistelutyöryhmä on osana rekrytointiprosessia avannut ryhmäpuheenjohtajille ehdokkaiden menestystä myös muilta osin. Ryhmäpuheenjohtajat ovat välittäneet valtuutetuille tiedon ehdokkaan menestymisestä annetussa ennakkotehtävässä ja haastattelussa sekä vaadittujen kelpoisuusehtojen ja pätevyysvaatimusten täyttymisessä. Valtuutetut ovat voineet luottaa edustajiinsa ja heiltä saamaansa tietoon myös näissä arvioinneissa ja hakijoiden kohtaamisessa. Lisäksi kaupunginhallituksen puheenjohtaja on toimittanut kolmen kärkiehdokkaan ansioluettelot sekä heidän ennakkotehtävänsä valtuutetuille.

Korkein hallinto-oikeus on ratkaisukäytännössään (KHO:2019:151) katsonut ansiovertailun tulleen tosiasiaassa suoritetuksi, kun valtuutetuille on selostettu ulkopuolisen konsulttiyhtiön tekemä yhteenvedo hakijoiden haastatteluista sekä henkilöarvioista, ja valtuutetuilla on ollut muun ohella tiedossa hakijoiden ansioluettelot. Kaikkien kaupunginjohtajan valintaan vaikuttavien tietojen on siten katsottava olleen myös kyseisessä tilanteessa kaikkien valtuutettujen saatavilla ennen valintapäätöksen tekemistä.

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 18.12.2024 on pidetty kannatuspuheenvuorot ehdokkaiden hyväksi. Ensimmäisenä eräs valtuutetuista on pitänyt Antti Kuuselan hyväksi kannatuspuheenvuoron, jossa on kerrottu hänen hyviä ominaisuuksiaan kaupunginjohtajaksi. Tämän jälkeen kaupunginhallituksen puheenjohtaja on pitänyt kannatuspuheen Nina-Mari Turpelan puolesta. Kannatuspuheenvuorot ovat keskittyneet kannatuspuheenvuoron kohteena olevaan ehdokkaaseen ja tämän ansioihin. Kummankaan ehdokkaan kannatuspuheenvuoroissa ei ole mainittu muita ehdokkaita tai heidän ominaisuuksiaan.

Nina-Mari Turpelan puolesta pidetyn kannatuspuheen sanoman ei voida katsoa olevan, ettei virkaan tulisi valita Nina-Mari Turpelan sijaan iäkkäämpää miestä, eli valittajaa. Viittaus naisten saamisesta miesten joukkoon johtuu Paimion kaupungin johdon miesvaltaisesta historiasta, ja viittaus on tulkittava toivomukseksi, ettei ainakaan hakijan sukupuolta pidetä esteenä viran täyttämiseksi. Puheenvuorossa on lisäksi viitattu Nina-Mari Turpelan vahvaan motivaatioon sitoutua Paimion kaupungin kehittämiseen pitkällä tähtäimellä, eikä viittauksessa siten ole kyse ikäsyrynnästä.

Nina-Mari Turpelan puolesta pidetyssä kannatuspuheenvuorossa ei näin ollen ole ollut kyse viranhaltijalain, yhdenvertaisuuslain tai tasa-arvolain vastaisesta syrjinnästä, vaan kannatuspuheenvuoro on perustunut ehdokkaan ansioihin ja ominaisuuksiin, menestykseen haastatteluissa ja tehtävissä sekä motivaatioon. Pätevyys, soveltuvuus ja kokemus sekä henkilökohtaiset ominaisuudet ovat olleet kokonaisarvioinnin keskiössä. Kannatuspuheenvuorot ovat keskittyneet kannatuspuheenvuoron kohteena olevaan ehdokkaaseen ja tämän ansioihin ja ominaisuuksiin.

Kannatuspuheenvuoroissa ei ole kerrottu tietoja, jotka eivät pitäisi paikkansa. Joka tapauksessa kannatuspuheenvuorossa on kyse yksittäisen valtuutetun puheenvuorosta. Jokaisella valtuutetulla on vapaus ilmaista mielipiteensä ja kannatuksensa. Yksittäisen valtuutetun puheenvuoro ei voi kuitenkaan olla valinnan perusteena eikä yksittäistä puheenvuoroa voi pitää päätöksen perusteena. Päätöksen asiakirjoissa ei ole merkkejä tai mainintaa syrjivistä perusteista.

Tasa-arvolain mukaan menettelyä on pidettävä syrjintänä, jos tehtävään valittaessa syrjäytetään henkilö, joka on ansioituneempi kuin valituksi tullut toista sukupuolta oleva henkilö, jollei menettely ole johtunut muusta hyväksyttävästä seikasta kuin sukupuolesta taikka jollei menettelyyn ole tehtävän laadusta johtuvaa painavaa ja hyväksyttävää syytä. Kaupunginjohtajan valinta on tosiasiallisesti perustunut ehdokkaan ansioihin ja kokonaisvaltaiseen arviointiin. Valittaja ei ole valituksessaan esittänyt olevansa tehtävään pätevämpi kuin valittu henkilö. Kaupunginjohtajan valinnassa ei voida katsoa menetellyn syrjintäkiellon vastaisesti.

Kaikki kaupunginjohtajan valintaan vaikuttava tieto hakijoista on ollut kaikkien valtuutettujen saatavilla ennen valintapäätöksen tekemistä, ja kannatuspuheenvuorojen sisältö on ollut totuudenmukainen. Valtuutetuilla on ollut tiedossaan kaikki olennaiset tiedot, ja he ovat voineet näiden tietojen perusteella tehdä asianmukaisen päätöksensä kaupunginjohtajan valinnassa. Kaupunginjohtajan valinta on tosiasiallisesti perustunut ehdokkaan ansioihin ja kokonaisvaltaiseen arviointiin. Kaupunginjohtajan valinnassa on siten katsottava menetellyn asianmukaisesti ja tiedonsaannin osalta ennalta sovitulla ja kaiken tiedon mahdollistavalla tavalla. Valtuustoryhmät ovat käsitelleet tietoja ennen jokaista valintaprosessin vaihetta, myös ennen valtuuston kokousta. Valintaprosessi on edennyt vaiheittain arvioiden kelpoisuutta ja soveltuvuutta tehtävään.

Edellä esitetyin perustein kaupunginjohtajan valinnassa on menetelty täysin oikein ja kaupunginjohtajan valintaa koskeva asia tulee jättää Paimion kaupunginvaltuuston 18.12.2024 antaman päätöksen varaan.

TODISTELU

1. Kirjalliset todisteet

1.1. Paimion kaupunginvaltuuston 18.12.2024 kokouksen kokoustallenne

<https://www.youtube.com/watch?v=K-Z0fideOPM&t=19s>

Todistusteemat:

- videotallenteen sisältö
- tapahtumainkulku
- kaupunginjohtajan valinnassa on menetelty oikein

1.2. Hakijan Antti Kuusela ansioluettelo

Todistusteemat:

- asiakirjan sisältö
- kaupunginjohtajan valinnan perusteena olevat tiedot

1.3. Hakijan Antti Parpo ansioluettelo

Todistusteemat:

- asiakirjan sisältö
- kaupunginjohtajan valinnan perusteena olevat tiedot

1.4. Hakijan Nina-Mari Turpela ansioluettelo

Todistusteemat:

- asiakirjan sisältö
- kaupunginjohtajan valinnan perusteena olevat tiedot

1.5. Hakijan Antti Kuusela ennakkotehtävä

Todistusteemat:

- asiakirjan sisältö
- kaupunginjohtajan valinnan perusteena olevat tiedot

1.6. Hakijan Antti Parpo ennakkotehtävä

Todistusteemat:

- asiakirjan sisältö

- kaupunginjohtajan valinnan perusteena olevat tiedot

1.7. Hakijan Nina-Mari Turpela ennakkotehtävä

Todistusteemat:

- asiakirjan sisältö
- kaupunginjohtajan valinnan perusteena olevat tiedot

Paimion kaupunginhallitus varaa oikeuden esittää myöhemmin lisää todistelua asiassa valittajan lausuman perusteella.

Kaarinassa 14.3.2025

Paimion kaupunginhallitus

Laati

Vesa Thureson
Asianajotoimisto Thureson Oy
Paimion kaupunginhallituksen asiamiehenä

Liitteet Em. kirjalliset todisteet 1.1.–1.7.